

**Statsrådets skrivelse till Riksdagen med anledning av
ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv
(direktivet om flygledarcertifikat)**

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen
översänds till riksdagen Europeiska gemen-
skapernas kommissions förslag av den 12 juli
2004 till Europaparlamentets och rådets di-
rektiv om ett europeiskt flygledarcertifikat
samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 30 september 2004

Kommunikationsminister *Leena Luhtanen*

Äldre regeringssekreterare Rita Linna

KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

EU/2004/1283

PROMEMORIA

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV OM ETT EUROPEISKT FLYGLEDARCERTIFIKAT

1. Förslaget och dess mål

Europeiska gemenskapernas kommission överlämnade den 12 juli 2004 ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ett europeiskt flygledarcertifikat (KOM (2004) 473 slutlig, 2004/0146 (COD), 12.7.2004).

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 80.2 i EG:s grundfördrag. Förslaget behandlas genom ett medbeslutandeförfarande i enlighet med artikel 251.

Syftet med förslaget är att öka säkerheten inom flygtrafiktjänsten, förenhetliga flygledarnas kompetenskrav och att utöka flygledarnas rörlighet inom Europa. Syftet med certifieringssystemet för utbildningstjänster är att fästa uppmärksamhet vid kvaliteten på utbildningen och att leverantörerna av tjänster har likadana verksamhetsförutsättningar.

Förslaget utgör en del av ett paket bestående av gemenskapens förordningar för ett gemensamt europeiskt luftrum som består av ramförordningen ((EG) nr 549/2004), förordningen om tillhandahållande av tjänster ((EG) nr 550/2004), förordningen om luftrummet ((EG) nr 551/2004) och förordningen om driftskompatibilitet ((EG) nr 552/2004) samt verkställighetsförordningar som är under beredning.

2. Förslagets innehåll

Förslaget hänför sig till gemenskapens förordningar som gäller ett gemensamt europeiskt luftrum. Syftet med förslaget är att öka säkerheten inom flygtrafiktjänsten, förenhetliga flygledarnas kompetenskrav och utöka flygledarnas rörlighet inom Europa. Att införa föreslagna certifikat främjar inrättandet av funktionella luftrumsblock. Syftet med införandet av ett certifieringssystem när det gäll-

er leverans av utbildningstjänster är att fästa uppmärksamhet vid kvaliteten på utbildningen och vid att verksamhetsförutsättningarna för leverantörerna av utbildningstjänster skall vara likadana.

Bakgrunden till kraven för de certifikat som föreslås är de krav som framgår av bilaga 1 som ställs av den internationella civila luftfartsorganisationen ICAO (Chicagokonventionen) som medlemsstaterna redan nu tillämpar och de säkerhetskrav som ställs av den Europeiska organisationen för säkrare flygtrafiktjänst (Eurocontrol) ESARR5 (Eurocontrol Safety Regulatory Requirement 5, ATM Services' Personnel) samt anvisningar som uppgjorts till stöd för dessa. Certifieringskraven för leverans av utbildningstjänster baserar sig på bestämmelser, som inte ännu har trätt i kraft och som gäller certifieringssystemet för leverans av flygtrafiktjänster enligt förordningen om tillhandahållande av tjänster som hänför sig till inrättandet av ett gemensamt europeiskt luftrum. Avsikten är att fastställa ESARR5 genom detta direktiv till en del av gemenskapsrätten i enlighet med förpliktelsen i artikel 4 i förordningen om tillhandahållande av tjänster.

Förslaget förenhetligar kompetenskraven för flygledarna och förutsättningarna för att utöva flygledaryrket. Direktivet skall också tillämpas på flygledarelever. Certifikatet skall beviljas alla personer som uppfyller kompetenskraven. Kompetenta anses sådana personer som uppfyller de krav som gäller för kunskap, färdigheter, erfarenhet, språkkunskaper och hälsotillstånd.

Av flygledarelever krävs såsom grundläggande utbildning åtminstone utbildning på mellanstadiet eller utbildning som berättigar till universitetsstudier. Av flygledare krävs dessutom minst 21 års ålder. Certifikatinnehavare skall ha ett giltigt hälsotyg enligt de

krav som ställs av European Class 3 Medical Certification for Air Traffic Controllers.

Av personer som ansöker om flygledarcertifikat krävs kunskaper i engelska enligt operativ nivå 4 på ICAO:s klassificeringsskala. Kravet på språkkunskaper i det lokala språket får inte vara högre än nivå 4 som krävs i engelska. En anteckning som gäller språkkunskaper fogas till certifikatet.

Certifikatet i sig berättigar inte att tillhandahålla flygkontrolltjänster. Till certifikatet skall hänföra sig en eller flera behörigheter och anteckningar som påvisar kompetens i en viss serviceform av flygledning, i användning av viss utrustning, att fungera på en viss enhet eller plats för flygkontroll eller att fungera som en instruktör för utbildning på arbetsplatsen. I förslaget ställs giltighetstider för behörigheter och anteckningar om samt villkor för förlängning av giltighetstiden för dessa.

Enligt förslaget skall utbildningen av flygledare bli tillståndspliktig verksamhet. Certifieringssystemet gäller såväl för läroinrättningarna som för den obligatoriska utbildningen på arbetsplatsen som ges av en leverantör av flygtrafiktjänster. Förslaget innehåller grunderna för certifieringssystemet, certifieringskraven och –villkoren.

Medlemsstaterna skall ömsesidigt erkänna flygledarcertifikat och certifikat för leverans av flygtrafiktjänster, som beviljats av den nationella tillsynsmyndigheten i en annan medlemsstat, enligt villkoren i direktivförslaget.

Medlemsstaterna skall utse en nationell tillsynsmyndighet, som beviljar certifikat och övervakar att villkoren i dem iakttas samt beviljar certifikat till leverantörerna av utbildningstjänster. De bestämmelser som gäller tillsynsmyndigheterna för nationellt lufttrum motsvarar de bestämmelser som hänförs till inrättande av ett gemensamt europeiskt lufttrum i ramförordningen och i förordningen om tillhandahållande av tjänster.

3. Behandlingen av förslaget i EU:s institutioner

Behandlingen av förslaget inleddes i rådets arbetsgrupp i september. Ordförandelandet har som mål att en gemensam ståndpunkt kan godkännas i december 2004.

4. Ärenden som hör till lagstiftningsområdet

Grunderna för certifikatsystem för flygledare, tillståndspliktighet för leverans av utbildningstjänster och ömsesidigt erkännande hör till området för lagstiftning. De bestämmelser som eventuellt behövs föreslås ingå i luftfartslagen (281/1995).

5. Ekonomiska verkningar

I Finland krävs redan av flygledare ett certifikat enligt de krav som Eurocontrol ESARR5 ställer, vilket innebär att införandet av föreslagna certifikat inte föranleder några betydande tilläggskostnader för certifikatinnehavarna. Flygledarcertifikat och det certifikat som krävs för leverans av utbildningstjänster är avgiftsbelagda för sökanden.

De uppgifter som enligt förslaget skall krävas av den nationella tillsynsmyndigheten och tillståndspliktigheten för leverans av utbildningstjänster för flygledare kan föranleda vissa kostnader för luftfartsmyndigheten. Några närmare bedömningar av de ekonomiska verkningarna kan inte läggas fram i det här skedet av behandlingen av förslaget.

6. Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet understöder syftet i direktivförslaget att främja säkerheten inom flygtrafikverksamheten och att förenhetliga flygledarnas kompetenskrav. Statsrådet betraktar förslaget som en central del av inrättandet av ett gemensamt europeiskt lufttrum och av den helhet av gemenskapens förordningar som hör därtill.

I Finland tillämpas redan ICAO:s krav enligt bilaga 1 samt säkerhetskraven enligt Eurocontrol ESARR5, därför understöder statsrådet att dessa utnyttjas till fullo i direktivförslaget. ESARR5 borde genomföras genom detta direktiv så att det utgör en del av gemenskapens lagstiftning på ett så tydligt och heltäckande sätt som möjligt i enlighet med förpliktelsen i artikel 4 i förordningen om tillhandahållande av tjänster.

Statsrådet godkänner det föreslagna kravet på grundläggande utbildning för flygledarelever, dvs. utbildning på mellanstadiet

eller utbildning som leder till universitetsstudier. I Finland krävs för närvarande studentexamen eller motsvarande utbildning. Statsrådet anser att nivån på kraven är lämplig och strävar efter att den skall tillämpas även i framtiden.

Statsrådet anser att den nedre åldersgränsen för flygledare är lämplig. I förslaget tas inte ställning till någon övre åldersgräns för flygledare. Statsrådet tar vid behov ställning till åldersgränser under behandlingen av direktivförslaget utgående från den praxis som för närvarande iaktas i Finland och med beaktande av säkerhetskraven.

I fråga om språkliga krav när det gäller engelska och det lokala språket kan statsrådet godkänna att nivå 4 i engelska krävs av flygledare. Statsrådet anser att kravet på nivå 4 i det lokala språket är ett minimikrav först och främst av säkerhetsskäl.

I fråga om de krav som gäller för hälsotillstånd för flygledare kan statsrådet godkänna att man kräver ett hälsointyg enligt de krav som ställs av European Class 3 Medical Cer-

tification for Air Traffic Controllers. De punkter som hänför sig till de föreslagna kraven i fråga om hälsotillstånd bör emellertid förtydligas bl.a. i fråga om indragning av certifikat och tillsynen över användning av psychoaktiva substanser.

Statsrådet kan godkänna principen om att tillhandahållande av utbildningstjänster är tillståndspliktig verksamhet. Statsrådet anser att det dock inte är nödvändigt att bygga upp ett certifieringssystem som är för tungt och detaljerat i förhållande till direktivets mål. En del av kraven skall vid behov kunna ställas på nationell nivå.

Statsrådet anser att ett ömsesidigt erkännande av certifikat och av tillstånd som berättigar till tillhandahållande av utbildningstjänster är en av de väsentligaste bestämmelserna i direktivet. Finland godkänner denna princip. Finland anser dock att vissa omständigheter som anknyter till det ömsesidiga erkännandet bör förtydligas, särskilt i fråga om de anteckningar som hänför sig till behörigheter för certifikat.